
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА УКРАЇНИ

Методичні рекомендації
до виконання контрольних робіт
для студентів спеціальності 6.060100 “Правознавство”

Київ 2005

Укладач С.Г.Головко

Рецензент В.П.Марчук

Затверджено на засіданні науково-методично-редакційної ради Інституту повітряного і космічного права НАУ
І листопада 2004 року

І 90 **Історія держави та права України: Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт / Уклад. С.Г.Головко. – К.: НАУ, 2005. – 16 с.**

У методичних рекомендаціях викладені основні вимоги до написання та оформлення контрольних робіт з історії держави та права України.

Призначені для студентів І-го курсу денної та заочної форми навчання спеціальності 6.060100 "Правознавство".

ВСТУП

Відповідно до навчального плану підготовки бакалаврів права студенти денної та заочної форми навчання виконують контрольні роботи з історії держави і права України.

Виконання контрольної роботи є одним із видів самостійної навчальної роботи студентів, який призначений засвідчити якість набутих студентами знань та вмінь використовувати їх при опрацюванні теоретичних питань у галузі права.

Контрольна робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, засвоєних за час навчання та надбання навичок їх застосування для комплексного вирішення конкретних завдань:

- розвиток, закріплення вмінь і навичок самостійної роботи, пошуково-дослідницької діяльності та творчої ініціативи;
- використання загальнонаукових знань з історії держави і права України, навчальної, методичної та довідкової літератури при вирішенні завдань роботи;
- формування професійних умінь і навичок.

1. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота виконується у терміни робочого навчального плану відповідної ступеневої підготовки і повинна мати обсяг 10-15 друкованих сторінок.

Тема для конкретного виконавця визначається за сумою двох останніх цифр номера залікової книжки. Наприклад, якщо сума останніх двох цифр залікової книжки складає "3", то студент обирає, відповідно, 3-ю, 13-ю, 23-ю, ..., 93-ю тему. Якщо ця сума дорівнює "0" або "10", то обираються, відповідно, 10-та, 20-та, ..., 100-та тема. Щоб урахувати інтереси та здібності студентів, можливий довільний вибір теми за узгодженням з викладачем (для денної форми навчання). Керівництво контрольними роботами здійснюють викладачі кафедр. Консультації керівники контрольних робіт проводять за розкладом кафедр.

Виконання контрольної роботи складається з наступних етапів:

- **вибір теми контрольної роботи** (тему студенти обирають самостійно, керуючись переліком, який запропоновано кафедрою; якщо студент має бажання розробляти тему, яка не передбачена рекомендованою тематикою, він повинен узгодити це питання з керівником роботи);
- **підбір та вивчення літератури** (корисні поради у процесі підбору літератури студент отримує від наукового керівника, працівників бібліотеки; значно прискорить процес добору літератури використання алфавітних та систематичних каталогів літератури, бібліографічних довідників, джерел інформації з INTERNET); поглиблене вивчення дбраної літератури доцільно почати з розгляду найновітніших публікацій; у процесі вивчення літератури на окремих аркушах або картках роблять конспективні записи, виписки окремих даних, цитат; слід обов'язково записувати прізвище та ініціали автора книги чи статті, а також назву публікації, видавництво, місто та рік видання, номер сторінки – це необхідно для посилання на першоджерела, використані при написанні контрольної роботи);
- **написання та оформлення роботи** (зібраний на попередньому етапі матеріал класифікується, систематизується та опрацьовується відповідно до послідовності пунктів контрольної роботи; формулюються висновки, добираються ілюстрації (схеми, графіки, таблиці) та здійснюється редагування; третій етап завершується оформленням контрольної роботи згідно вимог);
- **захист контрольної роботи** (виконана робота у встановлений термін здається студентами керівнику роботи для перевірки; якщо науковий керівник позитивно оцінює роботу. То вона допускається до захисту; під час захисту студент повинен стисло (3-5 хв.) обгрунтувати доцільність запропонованої теми, а також дати відповіді на запитання; у процесі захисту роботи оцінюється глибина знань студента з досліджуваної проблеми, його вміння оповідати та вести дискусію, обгрунтовувати та відстоювати власну точку зору, відповідати на запитання; за результатами захисту контрольної роботи студент одержує оцінку (денна форма навчання) та залік (заочна форма навчання).

2. ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота має бути відповідно стилістично, граматично та технічно оформлена. Матеріали роботи потрібно подати у вигляді, прийнятному для читання та сприйняття інформації.

Контрольна робота комплектується у наступній послідовності:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст.
3. Вступ.
4. Основна частина.
5. Висновки.
6. Список використаних джерел і літератури.

Контрольна робота відкривається титульним аркушем (див. додаток 1).

Після титульного аркуша вміщується сторінка змісту (плану), в якому наводиться перелік заголовків частин контрольної роботи та номери сторінок, з яких вони починаються (див. дод. 2).

Текст основної частини контрольної роботи поділяють відповідно до плану на параграфи (розділи) і пункти. Назви параграфів (розділів) записують у вигляді заголовків великими літерами. Назви пунктів записують у вигляді заголовків малими літерами, крім першої великої. Параграфи (розділи) нумерують по черзі арабськими цифрами, а пункти – двома арабськими цифрами, розділеними крапкою (цифрою номера відповідного параграфа (розділу) та цифрою номера відповідного пункту всередині параграфа (розділу). Кожний параграф (розділ) починається з нової сторінки.

Текст контрольної роботи може бути написана від руки чорнилом одного кольору або надрукованим на принтері, охайно, без помилок. При викладі матеріалу слід користуватися загальновиголошеною термінологією, звертаючи увагу на точність її застосування та чіткість формулювань. Скорочення слів у тексті контрольної роботи та ілюстраціях до неї, крім загальновиголошеної абрєвіатур, не допускається. Матеріал у контрольній роботі має бути викладений у логічній послідовності, не допускається перехід до розгляду іншого питання, доки не висвітлене попереднє.

39. Органи та система управління російського царату в Україні в XIX ст.
40. Реформи другої половини XIX ст. в Російській імперії та їх реалізація в українських землях.
41. Демократичні принципи судоустрою і судочинства за судовою реформою 1864 р.
42. Діяльність Української Громади в I і II Державних Думах.
43. Система права, суди і процес у Галичині, Північній Буковині і Закарпатті доби австрійського панування.
44. Реформи другої половини XIX ст. в Австро-Угорській імперії: причини, характер і суть.
45. Аграрні реформи 1848 р. в імперії Габсбургів і 1861 р. у царській Росії: порівняльна характеристика.
46. Права і свободи особи за Конституцією 1867 р. та їх дотримання на західноукраїнських землях.
47. Розвиток права в Україні в XIX – на початку XX ст.
48. Законотворча діяльність Центральної Ради.
49. Державний устрій і права особи за Конституцією 1918 р.
50. Конституція УНР: зміст і структура.
51. Злука УНР і ЗУНР: зміст та історичне значення.
52. Державне будівництво і законотворчість періоду гетьманату П.Скоропадського.
53. Правова система періоду Директорії.
54. Конституційні акти та органи влади “другої” УНР (доба Директорії).
55. Падіння української національної державності (Варшавський і Ризький договори).
56. Створення і діяльність Української галицької армії ЗУНР.
57. Паризька конференція та її наслідки для української державності.
58. Україна в системі міжнародно-правових відносин у 1918-1923 рр.
59. Органи захисту радянського режиму в Україні (1917-1921 рр.).
60. Законодавча і виконавча влада в УСРР за Конституцією 1919 р.
61. Органи влади і управління Радянською Україною: до і після прийняття Конституції УСРР 1919 р.
62. I Всеукраїнський з'їзд Рад та його рішення
63. Нормативне забезпечення НЕПу.

89. Основні тенденції державно-правового розвитку України в період неоготалітаризму.
90. Конституція УРСР 1978 р.: основні положення.
91. Зміни в органах влади й управління України за Конституцією 1978 р.
92. Політична реформа другої половини 80-х років: правові засади і суть.
93. Декларація про державний суверенітет України: основні положення та історичне значення.
94. Зміни в державному статусі УРСР в період перебудови.
95. Зміни у правовій системі УРСР в період перебудови.
96. Державний лад України пострадянського періоду.
97. Конституційний процес у незалежній Україні.
98. Акт проголошення незалежності України: зміст та історичне значення.
99. Розбудова незалежної Української держави.
100. Реформування правової системи незалежної України.

64. Юридичне оформлення СРСР.
65. Механізм державного управління в Україні після утворення СРСР.
66. Молдавська АСРР у складі УСРР.
67. Перша кодифікація радянського права в Україні: причини і зміст.
68. Репресивно-каральні органи в Україні в 20-х роках ХХ ст.
69. Вищі та місцеві органи влади й управління УСРР за Конституцією 1929 р.
70. Судоустрій в УСРР в 20-х роках ХХ ст.
71. Надзвичайне законодавство СРСР та право України в 30-х роках ХХ ст.
72. Конституція УРСР 1937 р.: розробка, прийняття та основні принципи.
73. Правовий статус особи за Конституцією 1937 р. і в реальному житті.
74. Порівняльна характеристика Конституції УСРР 1929 року і Конституції УРСР 1937 року.
75. Репресивно-каральні органи в Україні в 30-х роках.
76. Право західноукраїнських земель між двома світовими війнами.
77. Проголошення незалежності (самостійності) Карпатської України.
78. Приєднання Західної України до УРСР.
79. Особливості радянізації та юридичне оформлення приєднання Північної Буковини і Закарпаття до СРСР.
80. Спроби відновлення української державності в 1941 р.
81. Управління та репресивні органи німецького окупаційного режиму на території України.
82. Надзвичайне радянське законодавство у період Другої світової війни.
83. Діяльність судових та правоохоронних органів в Україні у період Другої світової війни.
84. Реорганізація органів влади і управління УРСР в період десталінізації.
85. Правові засади переходу Кримської області до складу УРСР.
86. Голод 1946-1947 рр. в Україні: природа чи політика?
87. Зміни в законодавстві в період "відлиги".
88. Кодифікація радянського права в Україні в 50-60-ті роки.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Інститут повітряного і космічного права

Кафедра теорії та історії держави і права

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з “Історії держави і права України” на тему:

“ДЕРЖАВА І ПРАВО КИЇВСЬКОЇ РУСІ”

Виконав: Іваненко І.І.,
 студент 1 курсу,
 101 групи ЮФ

Перевірив: Литвин І.В.

Київ – НАУ – ШКІП – 2005

ЗМІСТ / ПЛАН

ВСТУП.....	3
Розділ 1. УТВОРЕННЯ ДАВНЬОРУСЬКОЇ ДЕРЖАВИ З ЦЕНТРОМ У	
КИСВИ.....	4
1.1. Державний устрій.....	4
1.2. Суспільний лад Київської Русі.....	6
Розділ 2. ПРАВОВА СИСТЕМА.....	7
2.1. Основні риси і джерела права Київської Русі.....	7
2.2. “Руська Правда” – пам’ятка з історії розвитку права Київської Русі.....	9
ВИСНОВКИ.....	11
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ.....	12
ДОДАТКИ.....	15

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Балушак В.Г. Полноддя: Прагматична дія і ритуал //УІЖ. – 1994. - № 1 – С. 20.
2. Бочарников Д.М. Грушевський про історію створення та кримінальне право Руської Правди // Право України. – 1996. - № 11. – С. 25 – 29.
3. Брайчевський М.Ю. Київська Русь: Конспект історії України. Нова концепція // Старожитності. – 1991. – № 6. – С. 5.
4. Как была крещена Русь. – М.: Политиздат, 1989. – 300 с.
5. Пресняков А.Е. Княжое право в Древней Руси: Очерки по истории X – XII столетий: Киевская Русь. – М.: Наука, 1993. – 500 с.
6. Пьянков А.П. Происхождение общественного и государственного строя Древней Руси. – Минск, 1980. – 250 с.
7. Рибаків Б. Нова концепція нашої державності //Наука і суспільство. – 1990. - № 7. – С. 10.
8. Ричка В.М. Про формування Київської землі (X – перша пол. XI ст.) // УІЖ. – 1982. - № 1. – С. 9.
9. Ричка В.М. Про адміністративно-територіальний устрій давньоруської землі у XI– XII ст. //УІЖ. – 1983. - № 2. – С. 10.
10. Свердлов М.Б. От Закона Русского к Русской Правде. – М.: Юрид. лит., 1988. – 100 с.
11. Толочко П.П. Київська Русь. – К.: Наукова думка, 1996. – 290 с.
12. Чайковський А. Адміністративно-силові засоби державного управління //Історія України. – 1998. - № 11. – С. 20.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Боярьска 3.І.* Історія держави і права України: Навч.-метод. посіб. – К.: КНЕУ, 2001.
2. *Іванов В.М.* Історія держави і права України: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2003.
3. *Історія держави і права України: Академічний курс: У 2-х т. / За ред. В.Я.Тация, А.Й.Рогожина.* – К.: Ін Юре, 2000.
4. *Історія держави і права України: Навчальний посібник / За ред. А.С. Чайковського.* – К.: Юрінком Інтер, 2001.
5. *Історія держави і права України: У 2-х ч. / За ред. А.Й.Рогожина.* – К.: Ін Юре, 1996.
6. *Історія держави і права України: Хрестоматія для студентів юрид. вузів та факультетів / За ред. О.О.Шевченка.* – К.: Вентурі, 1996.
7. *Капелюшний В.П., Кудін С.В.* Історія держави і права України: Навч. посіб. в схемах, таблицях і визначеннях основних термінів. – К.: Олан, 2001.
8. *Кузьмищев О., Калиновський В., Дігтяр П.* Історія держави і права України: Навчальний посібник. – К.: Україна, 2000.
9. *Кульчицький В.С., Тищик Б.Д.* Історія держави і права України. – К.: Атіка, 2001.
10. *Музиченко П.П.* Історія держави і права України: Навч. посіб. – К.: Знання, 2003.
11. *Терлюк І.Я.* Історія держави і права України: Навчальний посібник-практикум. – К.: Атіка, 1999.
12. *Тодоров І.Я., Субботин В.Н.* История государства и права Украины: Тексты лекций и методические рекомендации для студентов-правоведов. – Донецк, 1997.
13. *Хрестоматія з історії держави і права України: У 2-х т. / За ред. В.Д.Гончаренка.* – К.: Ін Юре, 2000.
14. *Шевчук В.П., Тараненко М.І.* Історія української державності: Курс лекцій. – К.: Атіка, 1999.
15. *Юридична енциклопедія: В 6 т. – К., 1998-2002.*

Навчально-методичне видання

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА УКРАЇНИ

Методичні рекомендації
до виконання контрольних робіт
для студентів спеціальності 6.060100 “Правознавство”

Укладач ГОЛОВКО Світлана Григорівна

З авторській редакції

Підп. до друку 02.03.05. Формат 60x84/16. Папір офс.
Офс. друк. Ум. фарбовідб. 5. Ум. друк. арк. 0,93. Обл.-вид. арк. 1,0.
Тираж 150 пр. Замовлення № 45-1. Вид. № 39 /ПІ.

Видавництво НАУ
3680, Київ-680, проспект Космонавта Комарова, 1

Відомство про внесення до Державного реєстру ДК № 977 від 05.07.2002